ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1969

Vyhlásené: 23.12.1969 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

154

ZÁKON

z 18. decembra 1969

o materskom príspevku

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1
Účel zákona

V záujme zlepšenia populačného vývoja sa poskytuje pracujúcim ženám, ak sa venujú starostlivosti o deti a nemajú v tomto čase príjem z pracovnej činnosti, materský príspevok podľa ďalších ustanovení tohto zákona.

§ 2
Osobný rozsah

(1) Tento zákon sa vzťahuje na

a) pracovníčky v pracovnom pomere,

b) členky výrobných družstiev,

c) členky jednotných roľníckych družstiev a občianky, ktoré trvalo pracujú v jednotnom roľníckom družstve a nie sú dosiaľ jeho členkami ani nie sú v ňom v pracovnom pomere (ďalej len „družstevné roľníčky“),

d) vojačky v činnej službe, príslušníčky ozbrojených bezpečnostných zborov a zborov nápravnej výchovy,

e) jednotlivo hospodáriace roľníčky a iné ženy samostatne hospodáriace, ako aj spolupracujúce členky rodín jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb*),

f) učnice, žiačky a študentky v dennom štúdiu na školách poskytujúcich stredné, vyššie alebo vysokoškolské vzdelanie, ako aj žiačky vojenských škôl,

g) občianky poskytujúce služby a opravy na základe povolenia národného výboru,**)

h) ženy, ktoré sú po skončení zamestnania (pracovnej činnosti), členstva vo výrobnom družstve, školskej dochádzky alebo štúdia vedené v evidencii národného výboru ako uchádzačky o zamestnanie,***)

ch) spisovateľky, hudobné skladateľky, výtvarné umelkyne, architektky, vedecké pracovníčky, novinárky, výkonné umelkyne a artistky uznané príslušnou vrcholnou ideovou organizáciou (ďalej len „umelkyne“),†)

i) iné ženy, ktoré sú zúčastnené na nemocenskom poistení pracovníkov ako pracovníčky, pokiaľ ide o ich nároky v materstve.††)

(2) Kde sa ďalej v tomto zákone hovorí o pracovníčkach, rozumejú sa tým ženy uvedené v predchádzajúcom odseku; kde sa hovorí o zamestnaní, rozumie sa tým aj služba v ozbrojených silách, ozbrojených bezpečnostných zboroch a v zboroch nápravnej výchovy, ako aj štúdium.

§ 3
Podmienky nároku

(1) Pracovníčka, ktorá sa rozhodla starať sa o dieťa do jedného roku veku namiesto výkonu zamestnania (pracovnej činnosti), má nárok na materský príspevok, ak

a) bola v posledných dvoch rokoch pred pôrodom zamestnaná (pracovne činná) aspoň 270 dní,

b) celodenne a riadne sa stará

   1. aspoň o jedno vlastné dieťa do jedného roku veku a popri tom sa riadne stará o ďalšie dieťa alebo deti (vlastné alebo prevzaté do svojej trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť) vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky alebo o invalidné dieťa do 26 rokov veku, ktoré vyžaduje stálu starostlivosť alebo

   2. aspoň o jedno vlastné dieťa do jedného roku veku, ak ide o nevydatú, ovdovenú, rozvedenú alebo z iných vážnych dôvodov osamelú pracovníčku, ktorá nežije s druhom, a

c) v čase tejto starostlivosti nemá nárok na mzdu (plat, pracovnú odmenu, iný príjem zo zárobkovej činnosti) ani nepoberá peňažné dávky nemocenského poistenia (zabezpečenia v chorobe, zabezpečenia matky a dieťaťa, nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách) nahrádzajúce mzdu ani príspevok pred nástupom do nového zamestnania,*) príspevok pred umiestnením do zamestnania**) alebo príspevok po dobu prípravy na povolanie.***)

(2) Na materský príspevok má nárok aj pracovníčka, ktorá prevzala dieťa do jedného roku veku do svojej trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť, i keď sa stará celodenne a riadne len o toto dieťa, ak sú splnené ostatné podmienky uvedené v odseku 1 písm. a) a c); pritom sa podmienka doby zamestnania (pracovnej činnosti) zisťuje ku dňu, od ktorého pracovníčka prevzala dieťa do svojej trvalej starostlivosti.

(3) Za dieťa prevzaté do trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť sa považuje dieťa, ktoré bolo prevzaté do tejto starostlivosti na základe rozhodnutia príslušného orgánu, alebo dieťa, ktorého matka zomrela.

(4) Na materský príspevok má nárok aj nevydatá, ovdovená, rozvedená alebo z iných vážnych dôvodov osamelá pracovníčka [odsek 1 písm. b) č. 2], i keď je zárobkovo činná, ak dieťa mladšie ako jeden rok nemohlo byť z vážnych dôvodov umiestnené v jasliach a pracovníčka mu počas výkonu zamestnania (pracovnej činnosti) inak zabezpečila na svoj náklad potrebnú starostlivosť inou osobou, ako sú rodičia, prarodičia alebo súrodenci pracovníčky.

(5) Materský príspevok patrí aj vtedy, ak pracovníčka skončila svoje zamestnanie (pracovnú činnosť) už pred pôrodom, prípadne prevzatím dieťaťa do trvalej starostlivosti a od skončenia zamestnania (pracovnej činnosti) do dňa pôrodu (prevzatia dieťaťa) neuplynula dlhšia doba ako deväť mesiacov.

(6) Materský príspevok patrí, len ak deti uvedené v predchádzajúcich odsekoch majú štátne občianstvo Československej socialistickej republiky a žijú na jej území.

§ 4
Doba poskytovania materského príspevku

(1) Materský príspevok sa poskytuje najdlhšie do dňa, v ktorom dieťa dovŕšilo jeden rok veku, i keď po pôrode tohto dieťaťa ďalšie dieťa [§ 3 ods. 1 písm. b)] zomrelo, ukončilo povinnú školskú

dochádzku alebo invalidné dieťa dovŕšilo vek 26 rokov, prestalo byť invalidným alebo odpadla potreba stálej starostlivosti oň.

(2) Ak je dieťa mladšie ako jeden rok alebo pracovníčka zo zdravotných dôvodov v ústavnom ošetrovaní po dobu dlhšiu ako tri mesiace, materský príspevok sa začínajúc štvrtým mesiacom neposkytuje. Príslušný orgán (§ 12) môže však zo závažných dôvodov rozhodnúť, že sa materský príspevok bude poskytovať i naďalej.

§ 5
Výška materského príspevku

(1) Materský príspevok je, ak sa pracovníčka stará

o jedno dieťa do jedného roku veku	500 Kčs
o dve deti do jedného roku veku	800 Kčs
o tri a viac detí do jedného roku veku	1 200 Kčs

za kalendárny mesiac.

(2) Ak materský príspevok patrí len po časť mesiaca, je pri starostlivosti

o jedno dieťa do jedného roku veku	16 Kčs
o dve deti do jedného roku veku	26 Kčs
o tri a viac detí do jedného roku veku	40 Kčs

za kalendárny deň.

(3) Materský príspevok sa poskytuje mesačne pozadu.

§ 6
Výnimočné poskytovanie materského príspevku

Ak pracovníčka poberá nemocenské, peňažnú pomoc v materstve alebo príspevok pred nástupom do nového zamestnania, príspevok pred umiestnením alebo príspevok po dobu prípravy na povolanie sumou, ktorá je nižšia, ako by bol materský príspevok, a pracovníčka inak spĺňa ostatné podmienky nároku na materský príspevok, poskytuje sa jej materský príspevok vo výške rozdielu medzi týmto príspevkom a uvedenou dávkou, prípadne príspevkom pred nástupom do nového zamestnania, príspevkom pred umiestnením do zamestnania alebo príspevkom po dobu prípravy na povolanie.

§ 7
Súbeh nárokov

Ak pracovníčka spĺňa podmienky pre nárok na materský príspevok z dvoch alebo niekoľkých zamestnaní (pracovných činností), patrí materský príspevok len raz, a to z toho zamestnania (pracovnej činnosti), v ktorom pracovníčka dosahovala vyšší zárobok.

§ 8
Zmena a vrátenie materského príspevku

(1) Ak sa zmenia alebo odpadnú skutočnosti rozhodujúce pre nárok na materský príspevok alebo jeho výšku alebo ak materský príspevok sa priznal na podklade omylu, materský príspevok sa odoberie alebo zníži alebo jeho výplata sa zastaví dňom, keď nastal niektorý z uvedených dôvodov pre tieto opatrenia; ak sa však materský príspevok už vyplatil, odoberie sa, zníži sa alebo

sa zastaví výplata príspevku odo dňa nasledujúceho po poslednom dni, za ktorý sa príspevok už vyplatil. Materský príspevok sa zvýši odo dňa, od ktorého patrí, pokiaľ nárok na materský príspevok za jednotlivý kalendárny mesiac nie je premlčaný.

(2) Ak pracovníčka zavinila, že materský príspevok sa vyplácal neprávom alebo v nesprávnej výške, je povinná tento príspevok vrátiť; to platí najmä, ak príspevok vylákala, zamlčala niektorú rozhodujúcu skutočnosť alebo nesplnila inú závažnú povinnosť uloženú týmto zákonom. O povinnosti vrátiť preplatok rozhoduje orgán, ktorý je príslušný rozhodovať o priznaní alebo odňatí materského príspevku (§ 12). Neprávom prijaté sumy, pokiaľ je pracovníčka povinná ich vrátiť na základe vykonateľného rozhodnutia, sa môžu zrážať aj z bežne vyplácaného alebo neskôr priznaného materského príspevku alebo zo mzdy alebo iného pracovného príjmu; pritom obdobne platia predpisy o sumách, ktoré nemožno zhabať pri výkone súdnych rozhodnutí zrážkou zo mzdy.*)

(3) Vrátenie neprávom vyplatených súm sa môže požadovať najdlhšie do jedného roku odo dňa, keď príslušný orgán zistil, že materský príspevok sa vyplácal neprávom, najdlhšie však do troch rokov od jeho výplaty.

§ 9
Premlčanie nároku na materský príspevok

Nárok na materský príspevok za kalendárny mesiac sa premlčuje uplynutím jedného roku od posledného dňa v mesiaci, za ktorý príspevok patril.

§ 10
Úhrada

Výdavky vzniknuté poskytovaním materského príspevku uhrádza štát.

Organizácia a konanie

§ 11
Uplatnenie nároku

(1) Nárok na materský príspevok uplatňujú

a) pracovníčky v pracovnom pomere a ženy, ktoré sú zúčastnené na nemocenskom poistení ako pracovníčky, v organizácii vykonávajúcej ich nemocenské poistenie,

b) členky výrobných družstiev v družstve, v ktorom sú pracovne činné,

c) družstevné roľníčky v jednotnom roľníckom družstve, v ktorom sú pracovne činné,

d) vojačky v činnej službe, príslušníčky ozbrojených bezpečnostných zborov a príslušníčky zborov nápravnej výchovy na orgánoch, ktoré vykonávajú ich nemocenskú starostlivosť,

e) ostatné pracovníčky na okresnom národnom výbore príslušnom podľa ich trvalého pobytu.

(2) Pracovníčky, ktorým vznikol nárok na materský príspevok v prípadoch uvedených v § 3 ods. 5, uplatňujú nárok na tento príspevok v tej z organizácií, prípadne na tom z orgánov uvedených v predchádzajúcom odseku, ktorý bol pre ne príslušný v čase skončenia zamestnania (pracovnej činnosti).

§ 12
Orgány rozhodujúce o materskom príspevku

(1) O materskom príspevku rozhoduje orgán príslušný na vykonávanie nemocenského poistenia (zabezpečenia v chorobe, nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách); pre rozhodovanie o materskom príspevku, pre konanie o ňom a pre jeho výplatu obdobne platia predpisy o nemocenskom poistení (zabezpečení v chorobe, nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách), na ktorom bola pracovníčka naposledy zúčastnená, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

(2) V ostatných prípadoch rozhoduje o materskom príspevku okresný národný výbor [§ 11 ods. 1 písm. e)]; pritom postupuje podľa správneho poriadku. Materský príspevok vypláca okresný národný výbor najneskôr 15. deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom boli splnené podmienky pre nárok na tento príspevok.

(3) Pre úlohy závodov a orgánov nemocenského poistenia, ako aj pre vykazovanie, zúčtovanie a úhradu materského príspevku medzi závodmi a orgánmi nemocenského poistenia obdobne platia predpisy o nemocenskom poistení pracovníkov.

§ 13
Povinnosti pracovníčky

(1) Pracovníčka, ktorá uplatnila nárok na materský príspevok, je povinná osvedčiť skutočnosti, ktoré sú potrebné na rozhodnutie o materskom príspevku.

(2) Pracovníčka je povinná hlásiť zmeny v skutočnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre nárok na materský príspevok alebo jeho zánik alebo pre výšku a výplatu materského príspevku, najneskôr do 15 dní odo dňa, keď táto zmena nastala.

§ 14
Doba zamestnania

(1) Do doby 270 dní zamestnania (pracovnej činnosti) potrebnej pre nárok na materský príspevok sa započítavajú doby, v ktorých pracovníčka

a) bola zúčastnená na nemocenskom poistení pracovníkov alebo členov výrobných družstiev,

b) bola zúčastnená na nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách,

c) bola zúčastnená na zabezpečení družstevných roľníkov podľa predpisov o ich sociálnom zabezpečení alebo dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb,

d) bola zúčastnená na zabezpečení umelcov podľa predpisov o ich sociálnom zabezpečení,

e) bola zúčastnená na dôchodkovom zabezpečení občanov poskytujúcich služby a opravy na základe povolenia národného výboru,

f) bola zúčastnená na zabezpečení dôchodcov v chorobe,

g) poberala po zániku poistenia, prípadne iného zabezpečenia (starostlivosti) nemocenské, peňažnú pomoc v materstve alebo materský príspevok,

h) študovala po skončení povinnej školskej dochádzky na škole poskytujúcej stredné, vyššie alebo vysokoškolské vzdelanie,

ch) bola po skončení zamestnania (pracovnej činnosti), členstva vo výrobnom družstve, školskej dochádzky alebo štúdia vedená v evidencii národného výboru ako uchádzačka o zamestnanie.

(2) Pokiaľ sa doby uvedené v predchádzajúcom odseku navzájom časovo kryjú, započítajú sa len raz.

§ 15

Súčinnosť zdravotníckych zariadení a orgánov poverených starostlivosťou o deti a mládež

Zdravotnícke zariadenia a orgány poverené starostlivosťou o deti podávajú vo svojej pôsobnosti orgánom príslušným na rozhodovanie o nároku na materský príspevok hlásenia o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre vznik a trvanie nároku na materský príspevok.

§ 16

Odstraňovanie tvrdostí

Tvrdosti, ktoré by sa vyskytli pri vykonávaní tohto zákona, môžu odstraňovať

okresné správy nemocenského poistenia, ak ide o pracovníčky zúčastnené na nemocenskom poistení pracovníkov,

príslušný zväz výrobných družstiev, ak ide o členky týchto družstiev zúčastnené na nemocenskom poistení členov výrobných družstiev,

orgány príslušné na odstraňovanie tvrdosti na úseku nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách, ak ide o vojačky v činnej službe, príslušníčky ozbrojených bezpečnostných zborov a príslušníčky zborov nápravnej výchovy;

v ostatných prípadoch môže tieto tvrdosti odstraňovať okresný národný výbor.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 17

Pracovníčkam, ktoré 1. júla 1970 sa starajú o dieťa do jedného roku veku a spĺňajú ostatné podmienky ustanovené týmto zákonom, sa poskytuje materský príspevok od 1. júla 1970 po dobu ustanovenú týmto zákonom.

§ 18

Federálne Ministerstvo práce a sociálnych vecí môže po dohode s Ústrednou radou Československého revolučného odborového hnutia a príslušnými ústrednými orgánmi ustanoviť podrobnosti na vykonanie tohto zákona, najmä o tom, ako sa uplatňuje nárok na materský príspevok a ako sa tento príspevok vykazuje, zúčtováva a uhrádza.

§ 19

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júlom 1970.

Svoboda v. r.

Dr. Hanes v. r.

Ing. Černík v. r.

*) Paragraf 1 ods. 3 a § 21 vyhlášky č. 105/1964 Zb. o dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb a o poskytovaní zaopatrovacieho príspevku členom ich rodín v znení vyhlášok č. 93/1968 Zb. a č. 181/1968 Zb.

**) Druhá časť vyhlášky č. 21/1965 Zb. o dôchodkovom zabezpečení, nemocenskom poistení a preventívnej a liečebnej starostlivosti niektorých občanov činných pri poskytovaní služieb v znení vyhlášky č. 94/1968 Zb.

***) Vyhláška č. 182/1968 Zb. o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti uchádzačom o zamestnanie.

†) Paragraf 59 a nasl. vyhlášky č. 102/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, v znení vyhlášok č. 91/1968 Zb. a č. 179/1968 Zb.

††) Zákon č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení zákonov č. 16/1959 Zb. a č. 87/1968 Zb. a predpisy vydané podľa neho, najmä vyhláška č. 190/1958 Ú. l. (Ú. v.) o nemocenskom poistení a o dôchodkovom zabezpečení funkcionárov národných výborov a prvá časť vyhlášky č. 21/1965 Zb.; predpisy zakladajúce pri niektorých skupinách pracujúcich účasť na nemocenskom poistení pracovníkov, najmä zákon č. 36/1964 Zb. o organizácii súdov a o voľbách sudcov v znení neskorších predpisov a zákon č. 57/1963 Zb. o advokácii.

*) Vyhláška č. 86/1967 Zb., ktorou sa upravuje uvoľňovanie pracovníkov a ich umiestňovanie a hmotné zabezpečenie v súvislosti s likvidáciou neefektívnych prevádzok a s inými racionalizačnými opatreniami, v znení vyhlášky č. 132/1968 Zb.

**) Paragraf 72 zákona č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákonov č. 89/1968 Zb. a č. 161/1968 Zb., a § 94 vyhlášky č. 102/1964 Zb.

***) Paragraf 72 zákona č. 101/1964 Zb., § 95 vyhlášky č. 102/1964 Zb., § 108 zákona č. 103/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov v znení zákonov č. 141/1965 Zb., č. 116/1967 Zb., č. 89/1968 Zb. a č. 161/1968 Zb. a § 78 vyhlášky č. 104/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov, v znení vyhlášok č. 142/1965 Zb., č. 117/1967 Zb., č. 92/1968 Zb. a č. 180/1968 Zb.

*) Paragraf 276 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.